

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

EUROSISTĒMA

ECB 2013. GADA SEPTEMBRA "MĒNEŠA BIĻETENS"

IEVADRAKSTS

Pamatojoties uz regulāro tautsaimniecības un monetāro analīzi, Padome 5. septembra sanāksmē nolēma nemainīt galvenās ECB procentu likmes. Saņemtā informācija un analīzes rezultāti tālāk nostiprinājuši Padomes iepriekšējo novērtējumu. Gaidāms, ka euro zonā vidējā termiņā pamatā esošais cenu spiediens saglabāsies mērens. Atbilstoši šādai situācijai monetārā un īpaši kreditēšanas dinamika vēl arvien ir ierobežota. Euro zonas inflācijas gaidas joprojām stabili atrodas līmenī, kas atbilst mērķim vidējā termiņā nodrošināt inflācijas līmeni zemāku par 2%, bet tuvu tam. Vienlaikus pēc sešus ceturkšņus ilga negatīva produkcijas izlaides pieauguma reālā IKP kāpums 2. ceturksnī bija pozitīvs, un līdz augustam pieejamie konfidences rādītāji apstiprina gaidīto pakāpenisku ekonomiskās aktivitātes uzlabojumu salīdzinājumā ar iepriekšējo zemo līmeni. Monetārās politikas nostāja joprojām vērsta uz stimulējošu monetāro nosacījumu saglabāšanu cenu stabilitātes perspektīvai atbilstošā līmenī un stabili naudas tirgus nosacījumu veicināšanu. Tādējādi tā veicina pakāpenisku ekonomiskās aktivitātes atveseļošanu. Gaidāms, ka monetārās politikas nostāja būs stimulējoša arī turpmāk, cik ilgi vien būs nepieciešams, atbilstoši jūlijā sniegtajām perspektīvas norādēm. Padome apstiprina, ka tā paredz, ka galvenās ECB procentu likmes saglabāsies pašreizējā vai zemākā līmenī vēl ilgāku laiku. Šādu gaidu pamatā joprojām ir nemainīgā vidējā termiņā kopumā ierobežotā inflācijas perspektīva, ņemot vērā kopumā vājo tautsaimniecību un ierobežoto monetāro dinamiku. Turpmākajā periodā Padome sekos visai saņemtajai informācijai par ekonomiskajām un monetārajām norisēm un novērtēs jebkuru ietekmi uz cenu stabilitātes perspektīvu vidējā termiņā. Apstākļus naudas tirgū ietekmējusi arī likviditātes pārpalikuma pakāpeniska samazināšanās. Līdzekļu atmaksa ilgāka termiņa refinansēšanas operāciju ar termiņu 3 gadi kontekstā liecina par finanšu tirgus konfidences uzlabošanu, nelielu finanšu tirgus sadrumstalotības sarukumu un aizņemto līdzekļu īpatsvara samazināšanu euro zonas bankās. Padome turpinās īpaši uzmanīgi sekot šo norišu iespējai ietekmei uz monetārās politikas nostāju.

Runājot par tautsaimniecības analīzi, pēc sešus ceturkšņus ilga negatīva produkcijas izlaides pieauguma euro zonas reālais IKP 2013. gada 2. ceturksnī palielinājās par 0.3% salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni. Šis kāpums daļēji skaidrojams ar īslaicīgu ar laikapstākļiem saistītu ietekmi šā gada 1. pusgadā. Kopš tā laika līdz augustam pieejamie uz apsekojumiem balstītie konfidences rādītāji turpinājuši uzlaboties salīdzinājumā ar iepriekšējo zemo līmeni, kopumā apstiprinot Padomes iepriekšējās gaidas, ka notiks pakāpeniska ekonomiskās aktivitātes atveseļošanās. Gada atlikušajos mēnešos un 2014. gadā atbilstoši bāzes scenārijam gaidāms, ka produkcijas izlaide lēnām atveseļosies, īpaši saistībā ar iekšzemes pieprasījuma pakāpenisku uzlabošanu, ko veicina stimulējoša monetārās politikas nostāja. Euro zonas ekonomisko aktivitāti vajadzētu veicināt arī eksporta ārējā pieprasījuma pakāpeniskam kāpumam. Turklāt kopš pagājušās vasaras notikušie finanšu tirgus vispārējie uzlabojumi, šķiet, pakāpeniski izpaužas reālajā tautsaimniecībā, un tāpat vajadzētu izpausties arī fiskālās konsolidācijas progresam. Arī reālos ienākumus pēdējā laikā labvēlīgi ietekmējusi kopumā zemāka inflācija. Tomēr bezdarba līmenis euro zonā saglabājas augsts, un ekonomisko aktivitāti arī turpmāk palēninās nepieciešamība veikt bilanču korekcijas valsts un privātajā sektorā.

Šis novērtējums atspoguļots arī ECB speciālistu 2013. gada septembra makroekonomiskajās iespēju aplēsēs euro zonai, kas 2013. gadā paredz reālā IKP gada sarukumu par 0.4% un 2014. gadā – kāpumu par 1.0%. Salīdzinājumā ar Eurosistēmas speciālistu 2013. gada jūnija makroekonomiskajām iespēju aplēsēm 2013. gada iespēju aplēses koriģētas un paaugstinātas par 0.2 procentu punktiem, lielā mērā atspoguļojot saņemtos datus. Aplēses 2014. gadam pārskatītas un samazinātas par 0.1 procentu punktu.

Euro zonas tautsaimniecības perspektīvas riski joprojām ir lejuvērsti. Pēdējā laikā vērojamās pasaules naudas un finanšu tirgu nosacījumu norises un ar tām saistītā nenoteiktība potenciāli var negatīvi ietekmēt ekonomiskos apstākļus. Citi lejuvērsti riski ietver preču cenu kāpuma risku saistībā ar atjaunojušos ģeopolitisko spriedzi, vājāku, nekā gaidīts, pasaules pieprasījumu un lēnu vai nepietiekamu strukturālo reformu īstenošanu euro zonas valstīs.

Saskaņā ar *Eurostat* ātro aplēsi euro zonas SPCI gada inflācija atbilda prognozēm un 2013. gada augustā bija 1.3% (jūnijā un jūlijā – 1.6%). Pamatojoties uz pašreizējiem pieņēmumiem par enerģijas cenu un valūtas kursa attīstību, paredzams, ka gada inflācija turpmākajos mēnešos saglabāsies zema, īpaši enerģijas cenu pārmaiņu dēļ. Raugoties atbilstošā vidējā termiņa perspektīvā, gaidāms, ka pamatā esošais cenu spiediens saglabāsies ierobežots, atspoguļojot pamatā vājo kopējo pieprasījumu un pieticīgo atveseļošanās tempu. Vidējā termiņa un ilgtermiņa inflācijas gaidas turpina stingri saglabāties cenu stabilitātei atbilstošā līmenī.

Šis novērtējums atspoguļots arī ECB speciālistu 2013. gada septembra makroekonomiskajās iespēju aplēsēs euro zonai, kas paredz, ka SPCI gada inflācija 2013. un 2014. gadā būs attiecīgi 1.5% un 1.3%. Salīdzinājumā ar Eurosistēmas speciālistu 2013. gada jūnija makroekonomiskajām iespēju aplēsēm 2013. gada inflācijas iespēju aplēses koriģētas un paaugstinātas par 0.1 procentu punktu, bet 2014. gada aplēses nav mainītas.

Gaidāms, ka riski, kas apdraud cenu dinamikas perspektīvu, vidējā termiņā kopumā joprojām būs līdzsvaroti. Augšupvērstie riski īpaši saistīti ar augstākām preču cenām, kā arī lielāku administratīvi regulējamo cenu un netiešo nodokļu kāpumu, nekā gaidīts, bet lejuvērstos riskus nosaka vājāka, nekā gaidīts, ekonomiskā aktivitāte.

Runājot par monetāro analīzi, jūlija dati apstiprina, ka plašās naudas (M3) un īpaši kredītu atlikuma kāpuma temps joprojām bija ierobežots. M3 gada pieauguma temps jūlijā turpināja samazināties un bija 2.2% (jūnijā – 2.4%). M1 gada kāpuma temps saglabājās straujš, tomēr jūlijā saruka līdz 7.1% (jūnijā – 7.5%). M3 pieaugumu joprojām galvenokārt veicināja neto kapitāla ieplūde euro zonā, savukārt privātajam sektoram izsniegto aizdevumu atlikuma gada pārmaiņu temps turpināja palēnināties. Mājsaimniecībām izsniegto aizdevumu atlikuma gada pieauguma temps, kas koriģēts atbilstoši pārdošanas un vērtspapīrošanas darījumu ietekmei, jūlijā saglabājās 0.3% un kopš gadu mijas kopumā nav mainījies. Nefinanšu sabiedrībām izsniegto aizdevumu atlikuma gada pārmaiņu temps, kas koriģēts atbilstoši pārdošanas un vērtspapīrošanas darījumu ietekmei, jūlijā bija –2.8% (jūnijā – –2.3%). Vājā kredītēšanas dinamika galvenokārt turpina atspoguļot pašreizējo ekonomiskās attīstības cikla posmu, palielinātu kredītrisku un notiekošo finanšu un nefinanšu sektora bilanču koriģēšanu.

Kopš 2012. gada vasaras panākts būtisks progress, uzlabojot banku finansējuma stāvokli un īpaši stiprinot iekšzemes noguldījumu bāzi vairākās grūtību skartajās valstīs. Lai euro zonas valstīs nodrošinātu atbilstošu monetārās politikas transmisiju uz finansēšanas nosacījumiem, būtiski arī turpmāk mazināt euro zonas kredītu tirgu sadrumstalotību un nepieciešamības gadījumā stiprināt banku noturību. Turpmāki izlēmīgi pasākumi banku savienības izveidei palīdzēs sasniegt šo mērķi.

Apkopojot minēto, tautsaimniecības analīzes rezultāti liecina, ka cenu dinamikai vidējā termiņā vajadzētu saglabāties cenu stabilitātei atbilstošā līmenī. Salīdzinājums ar monetārās analīzes sniegtajām norādēm to apstiprina.

Lai turpinātu mazināt nesabalansētību un veicinātu konkurētspēju, izaugsmi un darbvietu radīšanu, euro zonas valstīm jāturpina īstenot plānotās reformas. Fiskālās politikas jomā valstīm nevajadzētu pārtraukt centienus samazināt budžeta deficītu un panākt parāda rādītāja samazināšanos. Fiskālās konsolidācijas strukturāli jābūt balstītai uz izaugsmi veicinošiem pasākumiem ar vidējā termiņa perspektīvu un jāapvieno

sabiedrisko pakalpojumu kvalitātes un efektivitātes uzlabošana ar nodokļu kropļojošās ietekmes samazināšanu. Ekonomikas politikā preču tirgus reformas, kuru mērķis ir konkurētspējas veicināšana, atvieglos jaunu uzņēmumu veidošanu, atbalstīs tirgojamo preču sektoru un veicinās darbvietu radīšanu. Tomēr augstā bezdarba līmeņa dēļ nepieciešamas izšķirošas strukturālās reformas, kas mazinātu darba tirgus neelasību un veicinātu darbaspēka pieprasījumu.

ECB 2013. GADA SEPTEMBRA "MĒNEŠA BIĻETENS": NODAĻU KOPSAVILKUMS

EKONOMISKĀS UN MONETĀRĀS NORISES

1. EURO ZONAS ĀRĒJĀ VIDE

Globālā atveseļošanās joprojām ir vāja un atšķiras dažādos reģionos. Šķiet, ka apsekojumu rādītāju dinamika uzlabojusies, lai gan noskaņojums vēl arvien ir nomākts, liecinot, ka pasaules tautsaimniecības atveseļošanās acīmredzot notiks lēni. Vairākumā ārpus euro zonas esošo attīstīto valstu vērotās pazīmes norāda, ka izaugsmes perspektīvas uzlabojas, tomēr vidējā termiņā vairāki faktori turpinās to ierobežot. Attīstības prognozes, šķiet, nedaudz pasliktinās jaunajās tirgus ekonomikas valstīs, tomēr joprojām gaidāms, ka izaugsme tajās būs straujāka nekā attīstības valstīs un turpmākajā periodā dos svarīgu ieguldījumu globālajā aktivitātē. Savukārt pasaules tirdzniecības izaugsme joprojām ir vāja, un apsekojumu rezultāti arvien norāda uz nelielu atveseļošanos. Runājot par patēriņa cenām, inflācija attīstītajās valstīs jūlijā kopumā bija stabila, savukārt attīstības valstīs tās dinamika bija neviendabīga.

2. MONETĀRĀS UN FINANŠU NORISES

2.1. NAUDA UN MFI KREDĪTI

Plašās naudas gada pieauguma temps 2013. gada 2. ceturksnī un jūlijā turpināja samazināties, lai gan daļēji to noteica bāzes efekti. Vienlaikus bija vērojamas pazīmes, kas liecināja, ka finanšu sadrumstalotība euro zonā mazinās, lai gan joprojām tā ir būtiska. Labāki banku finansēšanas apstākļi, turpmākas nerezidentu ieguldītāju kapitāla ieplūdes un ārvalstu līdzekļu pārdale euro zonas grūtībās nonākušajām valstīm veicināja sadrumstalotības mazināšanos un ļāva nozīmīgi samazināt centrālo banku likviditātes pārpalikumu. Vienlaikus šādi uzlabojumi finanšu tirgos un banku finansējuma jomā pagaidām nav veicinājuši nefinanšu privātajam sektoram izsniegto aizdevumu atlikuma pieaugumu. Konkrētāk – lai gan mājsaimniecību kredītēšana 2. ceturksnī, šķiet, kopumā stabilizējusies, nefinanšu sabiedrībām izsniegto aizdevumu atlikums 2013. gada 2. ceturksnī un jūlijā turpināja būtiski sarukt.

2.2. NEFINANŠU SEKTORU UN INSTITUCIONĀLO IEGULDĪTĀJU FINANŠU IEGULDĪJUMI

Nefinanšu sektoru veikto finanšu ieguldījumu gada pieauguma temps mēreni samazinājās, 2013. gada 1. ceturksnī sasniedzot 2.3% un liecinot par joprojām vāju ekonomisko vidi un nelielām ienākumu gūšanas iespējām. To atspoguļojot, ieguldījumu sabiedrību un pensiju fondu veikto finanšu ieguldījumu gada kāpuma temps arī saruka, 1. ceturksnī samazinoties līdz 3.3%. Visbeidzot, ieguldījumu fondī 2013. gada 2. ceturksnī reģistrēja turpmāku pozitīvu plūsmu saldo. Tomēr tas bija mazāks nekā iepriekšējos divos ceturkšņos, galvenokārt atspoguļojot negatīvu mēneša plūsmu saldo jūnijā (kas jāvērtē kontekstā ar finanšu tirgus svārstīguma īslaicīgo pieaugumu attiecīgajā mēnesī).

2.3. NAUDAS TIRGUS PROCENTU LIKMES

Naudas tirgus procentu likmes no 2013. gada jūnija līdz septembra sākumam nedaudz palielinājās. Vienlaikus šajā periodā ECB sniegtās perspektīvas norādes nedaudz mazināja gaidas saistībā ar naudas tirgus procentu likmju (piemēram, EURIBOR biržā tirgotajiem nākotnes līgumiem) kāpumu, kā arī šo likmju svārstīgumu. Izņemot nelielu īslaicīgu pieaugumu jūlija beigās, EONIA stabili turējās zemā līmenī, atspoguļojot vēsturiski zemās galvenās ECB procentu likmes un to, ka darījumu uz nakti naudas tirgū joprojām vērojams liels likviditātes pārpalikuma apjoms.

2.4. OBLIGĀCIJU TIRGI

No 2013. gada maija beigām līdz 4. septembrim AAA reitinga ilgtermiņa valdības obligāciju peļņas likmes euro zonā kopumā palielinājās aptuveni par 40 bāzes punktiem, sasniedzot 2.1%. Kopējais pieaugums atspoguļoja ASV vērojamo norišu ietekmi, kā arī pozitīvu euro zonas tautsaimniecības datu publiskojumus. ASV valdības ilgtermiņa obligāciju peļņas likmes palielinājās aptuveni par 80 bāzes punktiem, 4. septembrī sasniedzot 2.9%, un to veicināja pozitīvu tautsaimniecības datu publiskošana un gaidu intensificēšanās saistībā ar paredzamo obligāciju pirkumu pakāpenisko samazināšanos Federālo rezervju sistēmas kvantitatīvi veicinošo pasākumu programmas ietvaros. Euro zonā vairākums likmju starpību salīdzinājumā ar Vācijas valdības obligāciju peļņas likmēm nedaudz saruka. Nenoteiktība par nākotnes norisēm obligāciju tirgos euro zonā, ko nosaka pēc implicētā svārstīguma, nedaudz pieauga. Uz tirgus instrumentiem balstītie ilgtermiņa inflācijas gaidu rādītāji joprojām pilnībā atbilda cenu stabilitātes mērķim.

2.5. KAPITĀLA VĒRTSPĀPĪRU TIRGI

No 2013. gada maija beigām līdz 4. septembrim akciju cenas euro zonā un ASV palielinājās aptuveni par 1%. Abpus Atlantijas okeānam akciju tirgu aktivitāti veicināja pozitīvi tautsaimniecības datu publiskojumi. Tomēr tos daļēji kompensēja gaidas saistībā ar mazāk stimulējošas monetārās politikas īstenošanu, kas īpaši bija vērojams ASV. Jūnijā kapitāla vērtspapīru cenas abās zonās saruka, un to noteica finanšu tirgus nenoteiktība saistībā ar gaidām par tūlītēju pakāpenisku Federālo rezervju sistēmas veikto obligāciju pirkumu samazināšanu. Ņemot vērā ECB Padomes paziņotās perspektīvas norādes un Federālo rezervju sistēmas nodrošinātos skaidrojumus, jūlijā akciju cenas abās zonās palielinājās. Euro zonā pozitīvu tautsaimniecības datu publiskošanu apstākļos tās turpināja kāpt gandrīz visu augustu. Euro zonas akciju tirgus nenoteiktība, ko nosaka pēc implicētā svārstīguma, aplūkojamā periodā mazliet pieauga.

2.6. NEFINANŠU SABIEDRĪBU FINANSĒJUMA PLŪSMAS UN FINANSIĀLAIS STĀVOKLIS

No 2013. gada aprīļa līdz jūlijam euro zonā saglabājās stabilas nefinanšu sabiedrību finansējuma reālās izmaksas, atspoguļojot kapitāla vērtspapīru un ilgtermiņa banku aizdevumu finansējuma izmaksu sarukumu, ko kompensēja uz tirgus instrumentiem balstīta parāda un īstermiņa banku aizdevumu finansējuma izmaksu pieaugums. Runājot par finanšu plūsmām, banku veiktās nefinanšu sabiedrību kreditēšanas apjoms 2013. gada 2. ceturksnī turpināja samazināties. Aizdevumu atlikuma sarukums galvenokārt atspoguļo vāju ekonomisko aktivitāti stingru banku kreditēšanas nosacījumu apstākļos dažās euro zonas daļās. Uzņēmumu parāda vērtspapīru emisiju apjoms joprojām bija būtisks, bet kāpuma temps salīdzinājumā ar gada sākumu ievērojami palēninājās.

2.7. MĀJSAIMNIECĪBU SEKTORA FINANSĒJUMA PLŪSMAS UN FINANSIĀLAIS STĀVOKLIS

Euro zonas mājsaimniecību finansēšanas apstākļus 2013. gada 2. ceturksnī raksturoja neliels banku aizdevumu, īpaši vidēja termiņa un ilgtermiņa aizdevumu, procentu likmju sarukums, kā arī joprojām lielas atšķirības starp dažādām valstīm. MFI mājsaimniecībām izsniegto aizdevumu atlikuma gada pieauguma temps, kas koriģēts atbilstoši pārdošanas un vērtspapīrošanas darījumu ietekmei, kopš gadu mijas stabilizējies nedaudz pozitīvā līmenī (2013. gada jūlijā – 0.3%). Tādējādi jaunākie dati vēl arvien liecina par ierobežotu mājsaimniecību kreditēšanas dinamiku, daļēji atspoguļojot to, ka mājsaimniecībām vairākās valstīs jāsamazina to parādi. Tomēr tiek lēsts, ka mājsaimniecību parāda attiecība pret bruto rīcībā esošajiem ienākumiem 2. ceturksnī vēl nedaudz palielinājās, apstājoties ienākumu kāpumam un mazliet pieaugot parāda līmenim. Vienlaikus mājsaimniecību procentu maksājumu slogs kopumā nemainījās.

3. CENAS UN IZMAKSAS

Saskaņā ar *Eurostat* ātro aplēsi euro zonas valstu SPCI gada inflācija 2013. gada augustā samazinājās līdz 1.3% (jūlijā – 1.6%). Pamatojoties uz pašreizējiem pieņēmumiem par enerģijas un valūtas kursa norisēm, gaidāms, ka turpmākajos mēnešos gada inflācijas līmenis joprojām būs zems, un to īpaši noteiks enerģijas cenu dinamika. Atbilstošā vidēja termiņa perspektīvā gaidāms, ka pamatā esošais cenu spiediens arvien vēl būs ierobežots, atspoguļojot visaptverošu kopējā pieprasījuma samazināšanos un mērenu atveseļošanās tempu. Vidēja termiņa un ilgtermiņa inflācijas gaidas joprojām tiek noturētas cenu stabilitātei atbilstošā līmenī.

ECB speciālistu 2013. gada septembra makroekonomiskajās iespēju aplēsēs euro zonai arī atspoguļots šis vērtējums, paredzot, ka SPCI gada inflācija 2013. gadā būs 1.5% un 2014. gadā – 1.3%. Salīdzinājumā ar Eurosistēmas speciālistu 2013. gada jūnija makroekonomiskajām iespēju aplēsēm 2013. gada inflācijas prognozes koriģētas un paaugstinātas par 0.1 procentu punktu, bet inflācijas prognozes 2014. gadam joprojām ir nemainīgas. Gaidāms, ka ar cenu attīstības perspektīvu saistītie riski vidējā termiņā arvien kopumā būs līdzsvaroti.

4. PRODUKCIJAS IZLAIDE, PIEPRASĪJUMS UN DARBA TIRGUS

Pēc sešu ceturkšņu negatīva produkcijas izlaides pieauguma euro zonas reālais IKP 2013. gada 2. ceturksnī salīdzinājumā ar iepriekšējo ceturksni palielinājās par 0.3%. Šo kāpumu daļēji var skaidrot ar 1. pusgada laika apstākļu pārejošo ietekmi. Pēc tam līdz augustam apsekojumu konfidences rādītāji no zema līmeņa turpināja paaugstināties, kopumā apstiprinot iepriekšējās gaidas par ekonomiskās aktivitātes pakāpenisku uzlabošanos. Gada turpmākajā daļā un 2014. gadā gaidāms, ka atbilstoši bāzes scenārijam produkcijas izlaides kāpums lēni atjaunosies galvenokārt iekšzemes pieprasījuma pakāpeniskas uzlabošanās dēļ, ko veicinās labvēlīga monetārās politikas nostāja. Turklāt eksporta produkcijas ārējā pieprasījuma pakāpeniskam pieaugumam vajadzētu labvēlīgi ietekmēt euro zonas ekonomisko aktivitāti. Šķiet arī, ka kopš pagājušās vasaras novērotā finanšu tirgus situācijas vispārējā uzlabošanās pakāpeniski izpaužas reālajā ekonomikā un arī fiskālās konsolidācijas progresam to vajadzētu ietekmēt pozitīvi. Papildus tam kopumā zemāks inflācijas līmenis pēdējā laikā labvēlīgi ietekmējis reālos ienākumus. Tomēr bezdarbs euro zonā joprojām ir augsts, un nepieciešamās valsts un privātā sektora bilanču korekcijas turpinās ierobežot ekonomisko aktivitāti.

Šāds vērtējums sniegts arī ECB speciālistu 2013. gada septembra makroekonomiskajās iespēju aplēsēs euro zonai, 2013. gadam prognozējot 0.4% reālā IKP gada sarukumu, bet 2014. gadam – 1.0% kāpumu. Salīdzinājumā ar Eurosistēmas speciālistu 2013. gada jūnija makroekonomiskajām iespēju aplēsēm euro zonai 2013. gada prognoze, lielā mērā atspoguļojot ienākošos datus, paaugstināta par 0.2 procentu punktiem. Pārskatītā 2014. gada prognoze pazemināta par 0.1 procentu punktu. Euro zonas tautsaimniecības perspektīvas riski joprojām ir lejuvērsti.

5. FISKĀLĀS NORISES

Saskaņā ar jaunāko euro zonas valstu valdības finanšu statistiku euro zonas valdības budžeta deficīta attiecības pret IKP samazināšanās, kas bija vērojama kopš 2010. gada vidus, 2013. gada 1. ceturksnī mitējās, savukārt valdības parāda attiecības pret IKP kāpums nedaudz palielinājās. ECOFIN 2013. gada jūnijā nolēma pagarināt vairāku valstu pārmērīga budžeta deficīta novēršanas termiņu (vairākumam valstu par vairāk nekā vienu gadu). Lai nodrošinātu ilgtspējīgu valsts finanšu virzību, jāveic noteikti fiskālās konsolidācijas pasākumi. Divu tiesību aktu kopumā ietvertu regulu, saskaņā ar kurām Eiropas Komisija izskatīs budžeta plānu projektus, ieviešana būs svarīgs instruments, lai turpmāk nostiprinātu fiskālo uzraudzību.

ECB SPECIĀLISTU MAKROEKONOMISKĀS IESPĒJU APLĒSES EURO ZONAI

Pamatojoties uz informāciju, kas pieejama līdz 2013. gada 23. augustam, ECB speciālisti sagatavojuši euro zonas makroekonomisko norišu iespēju aplēses.¹ Paredzams, ka reālais IKP 2013. gadā saruks par 0.4% un 2014. gadā pieaugs par 1.0%. Paredzams, ka SPCI inflācija 2013. gadā būs vidēji 1.5% un 2014. gadā – vidēji 1.3%. Tehniskie pieņēmumi par procentu likmēm, valūtu kursiem, preču cenām un fiskālo politiku

Tehniskie pieņēmumi par procentu likmēm un preču cenām balstīti uz tirgus gaidām atbilstoši stāvoklim 2013. gada 15. augustā.

Pieņēmums par īstermiņa procentu likmēm ir tīri tehniska rakstura. Īstermiņa procentu likmes nosaka pēc 3 mēnešu EURIBOR, tirgus gaidas iegūstot, pamatojoties uz biržā tirgto nākotnes līgumu procentu likmēm. Saskaņā ar attiecīgo metodiku šo īstermiņa procentu likmju vidējais rādītājs 2013. gadā būs 0.2% un 2014. gadā – 0.5%. Tirgus gaidas attiecībā uz euro zonas valstu valdības 10 gadu obligāciju nominālajām peļņas likmēm rāda, ka to vidējais līmenis 2013. gadā būs 3.0% un 2014. gadā – 3.5%. Atspoguļojot nākotnes darījumu tirgus procentu likmju tendences un tirgus procentu likmju pārmaiņu pakāpenisko ietekmi uz aizdevumu procentu likmēm, gaidāms, ka euro zonas nefinanšu privātajam sektoram izsniegto banku īstermiņa un ilgtermiņa aizdevumu kopējās procentu likmes 2013. gada 2. pusgadā sasniegs zemāko līmeni un pēc tam pamazām palielināsies. Gaidāms, ka kredītu piedāvājuma nosacījumi euro zonā 2013. gadā negatīvi ietekmēs tautsaimniecības izaugsmi, bet 2014. gadā šī ietekme kļūs neitrālāka.

Runājot par preču cenām, pamatojoties uz tendenci biržā tirgto nākotnes līgumu tirgū divu nedēļu periodā, kas beidzās pēdējā datu aktualizēšanas termiņā, pieņemts, ka vidējā *Brent* jēlnaftas cena 2013. gadā būs 107.8 ASV dolāri par barelu un 2014. gadā – 102.8 ASV dolāri par barelu. Tiek pieņemts, ka neenerģijas preču cenas ASV dolāros² 2013. gadā kritīsies par 5.4% un 2014. gadā – par 0.1%.

Pieņemts, ka divpusējie valūtas kursi iespēju aplēšu periodā nemainīsies salīdzinājumā ar vidējiem rādītājiem, kuri dominēja divu nedēļu periodā, kas beidzās pēdējā datu aktualizēšanas dienā. Tas nozīmē, ka vidējais ASV dolāra kurss attiecībā pret euro 2013. gadā pieaugs līdz 1.32 un 2014. gadā – līdz 1.33 (2012. gadā – 1.29). Pieņemts, ka gada vidējais euro efektīvais kurss 2013. gadā pieaugs par 3.6% un 2014. gadā – par 0.7%.

Fiskālās politikas pieņēmumi pamatoti uz atsevišķu euro zonas valstu budžeta plāniem, kas bija pieejami 2013. gada 23. augustā. Tie ietver visus politikas pasākumus, kurus jau apstiprinājuši valstu parlamenti vai kurus valdības jau sīki izstrādājušas un kurus, domājams, apstiprinās likumdošanas procesā.

¹ ECB speciālistu makroekonomiskās iespēju aplēses papildina Eurosistēmas speciālistu makroekonomiskās iespēju aplēses, ko divas reizes gadā kopīgi sagatavo ECB un euro zonas nacionālo centrālo banku eksperti. Izmantotās metodes atbilst Eurosistēmas speciālistu iespēju aplēses izmantotajām metodēm, kas aprakstītas dokumentā *A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises* ("Eurosistēmas speciālistu makroekonomisko iespēju aplēšu sagatavošanas rokasgrāmata"; ECB, 2001. gada jūnijs), kurš pieejams ECB interneta vietnē. Diapazonus, ko izmanto, lai atainotu iespēju aplēses, veido, izmantojot atšķirības starp faktisko iznākumu un vairāku iepriekšējo gadu laikā sagatavotajām iespēju aplēsēm. Diapazons ir divreiz lielāks par šo atšķirību vidējo absolūto vērtību. Izmantotā metode, t.sk. korekcijas, kas veiktas, lai atspoguļotu izņēmuma gadījumus, izskaidrota dokumentā *New procedure for constructing Eurosystem and ECB staff projection ranges* ("Jauna Eurosistēmas un ECB speciālistu iespēju aplēšu diapazonu noteikšanas procedūra"; ECB, 2009. gada decembris), kas arī pieejams ECB interneta vietnē.

² Naftas un pārtikas cenu pieņēmumi balstīti uz biržā tirgto nākotnes līgumu cenām līdz aplēšu perioda beigām. Tiek pieņemts, ka pārējo preču cenas līdz 2014. gada 2. ceturksnim atbildīs biržā tirgto nākotnes līgumu cenām un pēc tam attīstīsies atbilstoši pasaules ekonomiskajai aktivitātei.

IESPĒJU APLĒSES PAR STARPTAUTISKO VIDĪ

Paredzams, ka pasaules (izņemot euro zonu) reālā IKP pieaugums iespēju aplēšu periodā pakāpeniski kļūs straujāks, 2014. gadā pieaugot līdz 4.0% (2013. gadā – 3.4%). 2013. gada 1. pusgadā kāpuma temps attīstītajās valstīs nedaudz paātrinājās, un tas lielā mērā atbilst 2013. gada jūnija "Mēneša Biļetenā" publicētajām iespēju aplēsēm. Turpretī attīstības valstīs pieauguma temps kļuva nedaudz lēnāks sakarā ar iekšzemes pieprasījuma mazināšanos un zemāku preču cenu (kas skar preču eksportētājus) un vāja ārējā pieprasījuma nelabvēlīgo ietekmi uz eksporta aktivitāti. Noskaņojuma rādītāji liecina, ka īstermiņā globālā aktivitāte joprojām būs neliela. Arī finansēšanas nosacījumi, kas kopš iepriekšējo iespēju aplēšu sagatavošanas kļuvuši nedaudz stingrāki, daļēji atspoguļojot pārmaiņas tirgus vērtējumā par turpmāku monetāro stimulu apmēriem ASV, negatīvi ietekmē tuvākā laika izaugsmes perspektīvas, īpaši dažās attīstības valstīs. Gaidāms, ka tālākā nākotnē atveseļošanas temps pakāpeniski pieaugs. Attīstītajās valstīs izaugsmi kavēs notiekošā, taču joprojām nepietiekamā līdzsvara atjaunošana privātajā sektorā un fiskālā konsolidācija. Gaidāms, ka arī dažās nozīmīgākajās attīstības valstīs, īpaši Ķīnā, vērojamā augšupeja būs neliela, jo aktivitāti ierobežo strukturāli faktori. Tā kā euro zonas galvenajās tirdzniecības partnervalstīs pieprasījuma pieauguma temps bijis lēnāks nekā pārējās pasaules valstīs, euro zonas ārējā pieprasījuma kāpums bijis nedaudz vājāks. Paredzams, ka 2013. gadā tas pieaugs par 2.9% un kļūs straujāks 2014. gadā (5.0%).

REĀLĀ IKP PIEAUGUMA IESPĒJU APLĒSES

Reālais IKP, kas sešus ceturkšņus pēc kārtas bija samazinājies, 2013. gada 2. ceturksnī pieauga par 0.3%. Iekšzemes pieprasījuma un neto tirdzniecības devums IKP pieaugumā 2. ceturksnī bija pozitīvs, savukārt krājumu pārmaiņu ieguldījums – nedaudz negatīvs. Relatīvi spēcīgais aktivitātes kāpums 2. ceturksnī zināmā mērā skaidrojams ar īslaicīgu ietekmi, galvenokārt saistībā ar laikapstākļiem.

Gaidāms, ka, šai īslaicīgajai ietekmei izzūdot, reālā IKP pieaugums 2013. gada 3. ceturksnī būs lēnāks, tomēr joprojām pozitīvs. Neņemot vērā šo īslaicīgo faktoru ietekmi, visā iespēju aplēšu periodā aktivitāti veicinās ārējā pieprasījuma pakāpeniskas nostiprināšanās labvēlīgā ietekme uz eksportu. Īsākā termiņā iekšzemes pieprasījumu pozitīvi ietekmēs preču cenu inflācijas sarukums, kas veicinās reālos ienākumus. Turklāt gaidāms, ka stimulējošā monetārās politikas nostāja, ko vēl vairāk nostiprināja ECB Padomes neseno sniegtās perspektīvas norādes, un konfidences pieaugums vidē, ko raksturo nenoteiktības mazināšanās, nostiprinās iekšzemes pieprasījumu. Tālākā perspektīvā gaidāms, ka mazāk stingra fiskālās politikas nostāja un kredītu piedāvājuma ierobežojumu mazināšanās arī pozitīvi ietekmēs iekšzemes pieprasījumu. Taču gaidāms, ka nelielās darba tirgus aktivitātes un dažās valstīs joprojām aktuālās aizņemto līdzekļu īpatsvara samazināšanas nepieciešamības nelabvēlīgā ietekme uz iekšzemes pieprasījumu iespēju aplēšu periodā mazināsies tikai pakāpeniski. Kopumā paredzams, ka atveseļošanās pēc vēsturiskiem standartiem joprojām būs lēna, tāpēc saglabāsies negatīva ražošanas apjoma starpība. Gaidāms, ka gada vidējā izteiksmē reālais IKP 2013. gadā samazināsies par 0.4%, lielā mērā atspoguļojot negatīvu pārnesto ietekmi, bet pēc tam 2014. gadā pieaugs par 1.0%. Šī pieauguma tendence atspoguļo stabilu iekšzemes pieprasījuma devuma pieaugumu vienlaikus ar neto tirdzniecības pozitīvu, bet sarūkošu devumu.

Sīkāk aplūkojot pieprasījuma komponentus, paredzams, ka ārpus euro zonas veiktā eksporta pieaugums 2013. gada atlikušajos mēnešos būs neliels un 2014. gadā kļūs nedaudz straujāks, galvenokārt atspoguļojot euro zonas ārējā pieprasījuma samērā pakāpenisko nostiprināšanos. Paredzams, ka, sākot ar 2013. gada pēdējiem mēnešiem, ieguldījumi uzņēmējdarbībā sāks straujāk palielināties. Gaidāms, ka paredzamā pakāpeniskā iekšzemes un ārējā pieprasījuma nostiprināšanās, ļoti zemās procentu likmes, nepieciešamība pēc vairākus gadus ilgās ierobežotās ieguldījumu aktivitātes pamazām nomainīt pamatlīdzekļus, nelabvēlīgās kredītu piedāvājuma ietekmes mazināšanās un spēcīgāks peļņas procentu pieaugums, atjaunojoties aktivitātei, veicinās ieguldījumus uzņēmējdarbībā. Tomēr paredzams, ka kopējā negatīvā ietekme, ko rada zemā ražošanas jaudu izmantošana, nepieciešamība turpmāk pārstrukturēt

uzņēmumu bilances un nelabvēlīgie finansēšanas nosacījumi dažās euro zonas valstīs un sektoros, mazināsies tikai pakāpeniski. Gaidāms, ka ieguldījumi mājokļos šajā un nākamajā gadā joprojām būs nelieli galvenokārt sakarā ar turpmāku korekciju nepieciešamību dažu valstu mājokļu tirgos, rīcībā esošo ienākumu vāju pieaugumu un turpmāka mājokļu cenu krituma gaidām. Gaidāms, ka šo faktoru nelabvēlīgā ietekme ar uzviju kompensēs ieguldījumu mājokļos salīdzinošo pievilcīgumu dažās citās valstīs, kur ieguldījumus mājokļos veicina vēsturiski zemās hipotēku kredītu procentu likmes un mājokļu cenu kāpums. Gaidāms, ka valdības ieguldījumi iespēju aplēšu periodā joprojām būs nelieli saistībā ar vairākās euro zonas valstīs paredzamajiem fiskālās konsolidācijas pasākumiem.

Gaidāms, ka privātais patēriņš gada atlikušajos mēnešos būs neliels atbilstoši vāja reāli rīcībā esošo ienākumu kāpuma un pamatā nemainīga uzkrājumu līmeņa kontekstā. Straujāks privātā patēriņa pieaugums gaidāms 2014. gadā. To veicinās fiskālās konsolidācijas negatīvās ietekmes mazināšanās un darba ienākumu palielināšanās, uzlabojoties darba tirgus apstākļiem, neraugoties uz nelielu uzkrājumu līmeņa paaugstināšanos. Paredzams, ka iespēju aplēšu periodā to mājsaimniecību daļa, kuras, kā gaidāms, palielinās uzkrājumu līmeni, ņemot vērā reāli rīcībā esošo ienākumu kāpumu un nepieciešamību samazināt parāda saistību apjomu, būtiski pārsniegs to mājsaimniecību daļu, kuras turpina samazināt uzkrājumu līmeni reāli rīcībā esošo ienākumu samazināšanās un zema uzkrājumu ienesīguma apstākļos. Paredzams, ka valdības patēriņš sakarā ar fiskālās konsolidācijas pasākumiem 2013. gadā kopumā stagnēs un 2014. gadā nedaudz pieaugs.

Paredzams, ka imports no ārpus euro zonas esošajām valstīm iespēju aplēšu periodā atveseļosies, lai gan to vēl arvien ierobežos joprojām nelielais kopējais pieprasījums. Gaidāms, ka tekošā konta pārpalikums 2013. un 2014. gadā palielināsies.

A tabula. Makroekonomiskās iespēju aplēses euro zonai

(gada vidējās pārmaiņas; %) ^{1), 2)}

	2012	2013	2014
SPCI	2.5	1.5 [1.4–1.6]	1.3 [0.7–1.9]
Reālais IKP	-0.6	-0.4 [-0.6–-0.2]	1.0 [0.0–2.0]
Privātais patēriņš	-1.4	-0.7 [-0.9–-0.5]	0.7 [-0.2–1.6]
Valdības patēriņš	-0.5	-0.1 [-0.6–0.4]	0.6 [0.0–1.2]
Kopējā pamatkapitāla veidošana	-4.0	-3.6 [-4.4–-2.8]	1.8 [-0.7–4.3]
Eksports (preces un pakalpojumi)	2.7	0.9 [-0.4–2.2]	3.6 [0.1–7.1]
Imports (preces un pakalpojumi)	-0.9	-0.6 [-1.9–0.7]	3.8 [0.3–7.3]

1) Reālā IKP un tā sastāvdaļu iespēju aplēsēs izmantoti atbilstoši darbadienu skaitam koriģēti dati. Importa un eksporta iespēju aplēsēs ietverta euro zonas iekšējā tirdzniecība.

2) Iespēju aplēsēs 2014. gadam ietverta Latvija. 2014. gada vidējās procentuālās pārmaiņas aprēķinātas, iekļaujot Latviju euro zonā jau 2013. gadā.

CENU UN IZMAKSU IESPĒJU APLĒSES

Paredzams, ka kopējā SPCI inflācija, kas 2013. gada augustā atbilstoši *Eurostat* ātrajai aplēsei bija 1.3%, 2013. gadā būs vidēji 1.5% un 2014. gadā – vidēji 1.3%. SPCI inflācija 2013. gada 1. pusgadā būtiski saruka sakarā ar spēcīgo enerģijas cenu inflācijas samazināšanos pēc 2012. gadā sasniegtā augstā līmeņa. Savukārt enerģijas cenu inflācijas samazināšanās atspoguļoja naftas cenu kritumu un euro kursa kāpumu iepriekšējā gada laikā, kā arī lejupvērstos bāzes efektus sakarā ar agrākā naftas cenu kāpuma ietekmes izzušanu. Runājot par nākotni, gaidāms, ka iespēju aplēšu periodā enerģijas cenas nedaudz samazināsies, atspoguļojot saskaņā ar pieņēmumiem gaidāmās naftas cenu tendences. Gaidāms, ka enerģijas komponenta devums kopējā SPCI inflācijā iespēju aplēšu periodā būs niecīgs un tādējādi daudz zemāks nekā tā vēsturiskais vidējais līmenis, kas zināmā mērā izskaidro mēreno kopējās inflācijas dinamiku. Pārtikas cenu inflācija 2013. gada 1. pusgadā pamatā nav mainījies, neraugoties uz neapstrādātās pārtikas preču cenu neparasto kāpumu. Gaidāms, ka nākotnē pārtikas cenu inflācija nedaudz pazemināsies sakarā ar lejupvērstajiem bāzes efektiem un sākotnēji gaidāmo pārtikas preču cenu kritumu pasaulē un Eiropā. SPCI inflācija (izņemot pārtiku un enerģiju) 2013. gada 1. pusgadā samazinājās, atspoguļojot lēnu ekonomiskās aktivitātes dinamiku. Gaidāms, ka 2014. gadā tā mazliet pieaugs, atspoguļojot nelielu aktivitātes atjaunošanos un augošo ārējo cenu spiedienu.

Analizējot sīkāk, ārējais cenu spiediens 2013. gada 1. pusgadā kļuva vājāks sakarā ar euro efektīvā kursa kāpumu un naftas un nenaftas preču cenu kritumu, tāpēc samazinājās importa deflators. Taču 2014. gadā gaidāma pakāpeniska importa deflatora palielināšanās, izzūdot euro kursa agrākā kāpuma ietekmi, saskaņā ar pieņēmumiem augot neenerģijas preču cenām un paātrinoties importa pieprasījuma kāpumam. Runājot par iekšzemes cenu spiedienu, gaidāms, ka 2013. un 2014. gadā saglabāsies lēns atlīdzības vienam nodarbinātajam gada pieauguma temps, atspoguļojot nelielu darba tirgus aktivitāti. Ņemot vērā paredzamo straujo patēriņa cenu inflācijas kritumu šajā gadā, gaidāms, ka pēc 2011. un 2012. gadā novērotā krituma reālās atlīdzības vienam nodarbinātajam kāpums 2013. gadā kļūs straujāks un iespēju aplēšu periodā turpinās lēnām atveseļoties. Gaidāms, ka reālās atlīdzības vienam nodarbinātajam gada pieauguma temps 2014. gadā joprojām būs daudz lēnāks par produktivitātes kāpuma tempu, atspoguļojot vājo darba tirgus aktivitāti. Paredzams, ka vienības darbaspēka izmaksu pieaugums 2013. un 2014. gadā kļūs lēnāks, cikliskajam produktivitātes kāpuma tempa pieaugumam ar uzviju kompensējot nelielu atlīdzības vienam nodarbinātajam pieaugumu. Gaidāms, ka pēc spējā krituma 2012. gadā peļņas maržas rādītājs, ko aprēķina kā pamatcenās izteikta IKP deflatora attiecību pret vienības darbaspēka izmaksām, 2013. gadā stagnēs, atspoguļojot vājo iekšzemes aktivitāti. Gaidāms, ka pēc tam zemāks vienības darbaspēka izmaksu kāpums un pakāpeniska ekonomisko apstākļu uzlabošanās veicinās peļņas maržas pieauguma atjaunošanos. Gaidāms, ka fiskālās konsolidācijas plānos ietvertā administratīvi regulējamo cenu un netiešo nodokļu palielinājuma devums SPCI inflācijā 2013. un 2014. gadā būs būtisks, lai gan nedaudz mazāks nekā 2012. gadā.

SALĪDZINĀJUMS AR EUROSISTĒMAS SPECIĀLISTU 2013. GADA JŪNIJA IESPĒJU APLĒSĒM

Salīdzinājumā ar 2013. gada jūnija "Mēneša Biļetenā" publicētajām Eurosistēmas speciālistu makroekonomiskajām iespēju aplēsēm reālā IKP pieauguma iespēju aplēses 2013. gadam ir koriģētas un paaugstinātas par 0.2 procentu punktiem, lielā mērā pamatojoties uz saņemtajiem datiem. Iespēju aplēses 2014. gadam samazinātas par 0.1 procentu punktu, atspoguļojot zemāka ārējā pieprasījuma, spēcīgāka euro efektīvā kursa un augstāku procentu likmju ietekmi. Kopējās SPCI inflācijas iespēju aplēse 2013. gadam koriģēta un paaugstināta par 0.1 procentu punktu, atspoguļojot augstākas, nekā gaidīts, pārtikas cenas un pieņēmumus par augstākām naftas cenām. Inflācijas prognoze 2014. gadam nav mainījies.

B tabula. Salīdzinājums ar 2013. gada jūnija iespēju aplēsēm

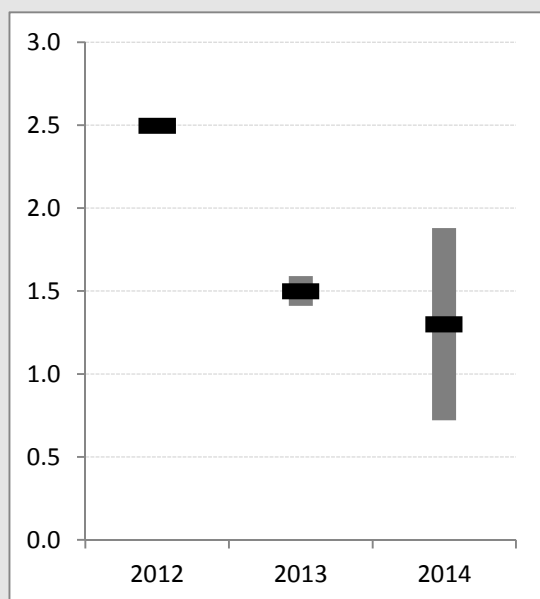
(gada vidējās pārmaiņas; %)

	2013	2014
Reālais IKP – 2013. gada jūnijs	-0.6 [-1.0–-0.2]	1.1 [0.0–2.2]
Reālais IKP – 2013. gada septembris	-0.4 [-0.6–-0.2]	1.0 [0.0–2.0]
SPCI – 2013. gada jūnijs	1.4 [1.3–1.5]	1.3 [0.7–1.9]
SPCI – 2013. gada septembris	1.5 [1.4–1.6]	1.3 [0.7–1.9]

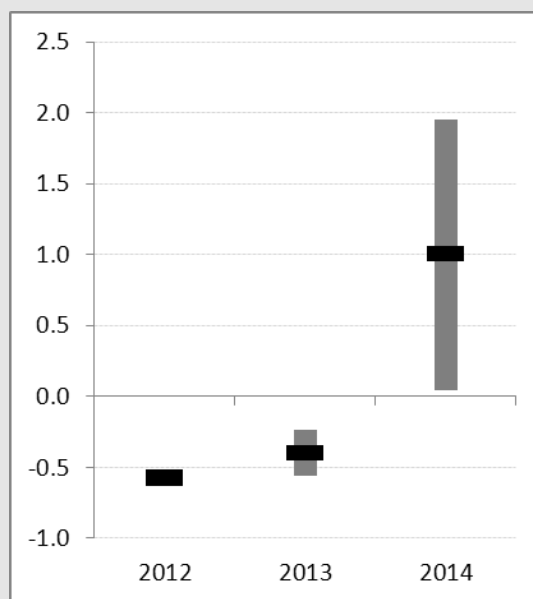
Makroekonomiskās iespēju aplēses

(gada vidējās pārmaiņas; %)

a) Euro zonas SPCI

b) Euro zonas reālais IKP¹⁾

1) Reālā IKP aplēsēs izmantoti atbilstoši darbadienu skaitam koriģēti dati.

SALĪDZINĀJUMS AR CITU INSTITŪCIJU PROGNOZĒM

Pieejamas vairākas starptautisko organizāciju un privātā sektora iestāžu sagatavotās prognozes euro zonai (sk. C tabulu). Taču šīs prognozes nav precīzi salīdzināmas cita ar citu vai ar ECB speciālistu makroekonomiskajām iespēju aplēsēm, jo tās nav sagatavotas vienā laikā. Turklāt to pieņēmumi par fiskālajiem, finanšu un ārējiem mainīgajiem lielumiem, t.sk. naftas un citu preču cenām, iegūti, izmantojot atšķirīgas (daļēji nenorādītas) metodes. Visbeidzot, dažādās prognozēs izmantotas atšķirīgas metodes datu koriģēšanai atbilstoši darbadienu skaitam.

Pašlaik pieejamo citu organizāciju un institūciju prognožu sniegtie euro zonas reālā IKP pieauguma diapazoni gan 2013., gan 2014. gadā atbilst ECB speciālistu iespēju aplēšu nenoteiktības diapazoniem un atrodas tuvu šo diapazonu viduspunktiem. Citu organizāciju un institūciju prognožu sniegtie SPCI

inflācijas diapazoni 2013. gadā ir nedaudz augstāki nekā ECB speciālistu iespēju aplēšu nenoteiktības diapazons un arī augstāki par to sniegto viduspunktu. Citu institūciju prognožu sniegtie SPCI inflācijas diapazoni 2014. gadā atbilst ECB speciālistu iespēju aplēšu nenoteiktības diapazonam un atrodas tuvu šo diapazonu viduspunktam.

C tabula. Euro zonas reālā IKP pieauguma un SPCI inflācijas prognožu salīdzinājums

(gada vidējās pārmaiņas; %)

	Publiskošanas datums	IKP pieaugums		SPCI inflācija	
		2013	2014	2013	2014
OECD	2013. gada maijs	-0.6	1.1	1.5	1.2
Eiropas Komisija	2013. gada maijs	-0.4	1.2	1.6	1.5
SVF	2013. gada jūlijs	-0.6	0.9	1.7	1.5
<i>Survey of Professional Forecasters</i>	2013. gada augusts	-0.6	0.9	1.5	1.5
<i>Consensus Economics</i> prognozes	2013. gada augusts	-0.6	0.9	1.5	1.5
<i>Euro Zone Barometer</i>	2013. gada augusts	-0.6	0.9	1.5	1.5
ECB speciālistu iespēju aplēses	2013. gada septembris	-0.4	1.0	1.5	1.3
		[-0.6 – -0.2]	[0.0 – 2.0]	[1.4 – 1.6]	[0.7 – 1.9]

Avoti: Eiropas Komisijas ekonomiskās prognozes, 2013. gada pavasaris; SVF aktualizētas Pasaules tautsaimniecības perspektīvas, 2013. gada jūlijs (attiecībā uz reālā IKP pieaugumu) un Pasaules tautsaimniecības perspektīvas, 2013. gada aprīlis (attiecībā uz inflāciju); OECD Tautsaimniecības perspektīvas, 2013. gada maijs; *Consensus Economics* prognozes; *MJEconomics* un ECB aptauja *Survey of Professional Forecasters*.

Piezīmes. Gan ECB speciālistu makroekonomiskajās iespēju aplēsēs, gan OECD prognozēs uzrādīts atbilstoši darbadienu skaitam koriģēts gada pieauguma temps, bet Eiropas Komisija un SVF gada pieauguma tempu uzrāda, neveicot korekcijas atbilstoši darbadienu skaitam gadā. Citās prognozēs nav norādīts, vai tajās uzrādītie dati ir vai nav koriģēti atbilstoši darbadienu skaitam.